

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

1. märts 2022 *

Tühistamishagi – Otsus (EL) 2020/470 – Ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Korea Vabariigi vahel sõlmitud vabakaubanduslepingu kultuurikoostöö protokollis artikli 5 kohase audiovisuaalse ühistoodangu kavade kohaldamise ajavahemiku pikendamine – Menetlusõiguslik alus – ELTL artikli 218 lõige 7 – Kohaldatav menetlus ja hääletusreeglid

Kohtuasjas C-275/20,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel 23. juunil 2020 esitatud tühistamishagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: J.-F. Brakeland, M. Afonso ja D. Schaffrin,

hageja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: P. Plaza García ja B. Driessen,

kostja,

keda toetavad:

Prantsuse Vabariik, esindajad: J.-L. Carré, T. Stehelin, E. de Moustier ja A. Daniel,

Madalmaade Kuningriik, esindajad: M. K. Bulterman, C. S. Schillemans ja J. Langer,

menetlusse astujad,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident L. Bay Larsen, kodade presidendid A. Arabadjiev, A. Prechal, K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan, I. Jarukaitis (ettekandja), I. Ziemele ja J. Passer, kohtunikud M. Ilesič, T. von Danwitz, F. Biltgen, P. G. Xuereb ja N. Wahl,

kohtujurist: J. Richard de la Tour,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

olles 28. oktoobri 2021. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Euroopa Komisjon palub oma hagiavalduses tühistada nõukogu 25. märtsi 2020. aasta otsus (EL) 2020/470, milles käsitletakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Korea Vabariigi vahel sõlmitud vabakaubanduslepingu kultuurikoostöö protokoll artikli 5 kohase audiovisuaalse ühistoodangu suhtes kohaliku ja piirkondliku kultuurilise sisu edendamise kavade kohaldamise ajavahemiku pikendamist (ELT 2020, L 101, lk 1; edaspidi „vaidlustatud otsus“).

Õiguslik raamistik

Kultuurikoostöö protokoll

- 2 Kultuurivaldkonnas tehtavat koostööd käsitleva protokoll (ELT 2011, L 127, lk 1418) (edaspidi „protokoll“), mis on lisatud ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Korea Vabariigi vahelisele vabakaubanduslepingule (ELT 2011, L 127, lk 6) (edaspidi „leping“), artikkel 5 „Audiovisuaalne ühistoodang“ näeb audiovisuaalse ühistoodangu suhtes ette kohaliku ja piirkondliku kultuurilise sisu edendamise kavade kohaldamise (edaspidi „asjasse puutuvate kavade kohaldamine“). See artikkel sätestab:

„[...]

3. Lepinguosalised soodustavad kooskõlas oma vastavate õigusaktidega [Euroopa Liidu] ja Korea tootjate ühistoodangut, tehes seda muu hulgas [asjasse puutuvate kavade] kohaldamise kaudu ühistoodangu suhtes.

[...]

8. a) [Asjasse puutuvaid kavasid kohaldatakse] kolme aasta jooksul pärast käesoleva protokoll kohaldamise algust. Kuus kuud enne selle tähtaja lõppu hindab kultuurikoostöö komitee riiklike nõuanderühmade nõuandel nimetatud kavade rakendamise tulemusi kultuurilise mitmekesisuse suurendamise ning ühistoodangualase vastastikku kasuliku koostöö seisukohast.
- b) Kavade kohaldamist pikendatakse kolme aasta võrra ja seejärel automaatselt sama pikkade ajavahemike kaupa, kui lepinguosaline ei lõpeta kohaldamist, teatades sellest kirjalikult vähemalt kolm kuud enne esialgse või mis tahes järgmise ajavahemiku lõppu. Kuus kuud enne iga uue ajavahemiku lõppu teostab kultuurikoostöö komitee hindamise sarnastel tingimustel, nagu on kirjeldatud punktis a.

[...]“.

Otsus 2011/265/EL

- 3 Nõukogu 16. septembri 2010. aasta otsuse 2011/265/EL ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Korea Vabariigi vahelise vabakaubanduslepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta (ELT 2011, L 127, lk 1) põhjenduses 6 on märgitud:

„Vastavalt [ELTL] artikli 218 lõikele 7 võib [Euroopa Liidu Nõukogu] volitada komisjoni kiitma heaks lepingu teatavaid piiratud muudatusi. Komisjoni tuleks volitada lõpetama [asjasse puutuvate] kavade kohaldamine, välja arvatud juhul, kui komisjon otsustab neid kavasid edasi kohaldada ja nõukogu kiidab selle heaks erimenetlusega, mille kasutamise tingib nii kõnealuses lepingus käsitletud küsimuse eriline tundlikkus kui ka asjaolu, et lepingu sõlmivad liit ja selle liikmesriigid. [...]“.

- 4 Selle otsuse artikli 4 lõige 1 näeb ette:

„Komisjon teatab [Korea Vabariigile] liidu kavatsusest mitte pikendada [asjasse puutuvate] kavade kohaldamisperioodi [protokolli] artikli 5 lõikega 8 ettenähtud korras, välja arvatud juhul, kui nõukogu otsustab komisjoni ettepanekul neli kuud enne kohaldamisperioodi lõppu nende kavade kohaldamist jätkata. Kui nõukogu otsustab kavade kohaldamist jätkata, muutub käesolev säte uuesti kohaldatavaks pikendatud kohaldamisperioodi lõpus. Kohaldamisperioodi pikendamise üle otsustab nõukogu ühehäälselt.“

Rakendusotsus 2014/226/EL

- 5 Nõukogu 14. aprilli 2014. aasta rakendusotsusega 2014/226/EL, milles käsitletakse audiovisuaalse ühistegevuse suhtes kohaldamisaja pikendamist vastavalt ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Korea Vabariigi vahelise vabakaubanduslepingu kultuurikoostöö protokollile artiklile 5 (ELT 2014, L 124, lk 25), pikendati asjakohaste kavade kohaldamisajaga kolme aasta võrra, 1. juulist 2014 kuni 30. juunini 2017.

Otsus (EL) 2015/2169

- 6 Nõukogu 1. oktoobri 2015. aasta otsusega (EL) 2015/2169 ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Korea Vabariigi vahelise vabakaubanduslepingu sõlmimise kohta (ELT 2015, L 307, lk 2) kiideti see leping liidu nimel heaks. Selle otsuse põhjenduse 6 sõnastus on sama, mis otsuse 2011/265 põhjendusel 6. Samuti sarnaneb otsuse 2015/2169 artikli 3 lõike 1 sõnastus otsuse 2011/265 artikli 4 lõike 1 sõnastusele.

Otsus (EL) 2017/1107

- 7 Nõukogu 8. juuni 2017. aasta otsusega (EL) 2017/1107, milles käsitletakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Korea Vabariigi vahel sõlmitud vabakaubanduslepingu kultuurikoostöö protokollile artikli 5 kohase audiovisuaalse ühistegevuse suhtes kohaliku ja piirkondliku kultuurilise sisu edendamise kavade kohaldamise pikendamist (ELT 2017, L 160, lk 33), pikendati asjasse puutuvate kavade kohaldamisajaga kolme aasta võrra, 1. juulist 2017 kuni 30. juunini 2020.

Vaidlustatud otsus

- 8 Vaidlustatud otsus, mis võeti vastu otsuse 2015/2169 artikli 3 lõike 1 alusel, näeb ette asjasse puutuvate kavade kohaldamisperioodi pikendamise kolme aasta võrra, 1. juulist 2020 kuni 30. juunini 2023.

Poolte nõuded ja menetlus Euroopa Kohtus

- 9 Komisjon palub Euroopa Kohtul vaidlustatud otsus tühistada ja mõista kohtukulud välja nõukogult.
- 10 Nõukogu palub jätta hagi rahuldamata ja mõista kohtukulud välja komisjonilt. Teise võimalusena palub ta Euroopa Kohtul jätta vaidlustatud otsuse tühistamise korral selle tagajärjed kehtima, kuni on kõrvaldatud selle tühistamise põhjused.
- 11 Euroopa Kohtu presidendi 7. detsembri 2020. aasta otsustega lubati Prantsuse Vabariigil ja Madalmaade Kuningriigil astuda menetlusse nõukogu nõuete toetuseks.

Hagi analüüs

Poolte argumendid

- 12 Komisjon põhjendab oma tühistamishagi üheainsa väitega, mille kohaselt on otsuse 2015/2169 artikli 3 lõikele 1 tuginemine vaidlustatud otsuse õigusliku alusena vastuolus aluslepingute ja Euroopa Kohtu praktikaga.
- 13 Selles ainsas väites leiab komisjon, et tuginedes nimetatud õiguslikule alusele, mis nõuab nõukogu otsuse vastuvõtmist ühehäälselt ja välistab Euroopa Parlamendi osalemise, selle asemel, et järgida komisjoni ettepanekut ja kasutada menetlusõigusliku alusena ELTL artikli 218 lõike 6 punkti a alapunkti v, mis näeb koostoimes ELTL artikli 218 lõike 8 esimese lõiguga ette hääletamise nõukogu kvalifitseeritud hääleteenamusega pärast parlamendi heakskiitu, muutis nõukogu kohaldatavat hääletusreeglit ja jättis tähelepanuta parlamendi õigused seoses rahvusvahelise lepingu ühe osa kohaldamise pikendamisega.
- 14 Komisjon leiab, et otsuse 2015/2169 artikli 3 lõige 1 on „tuletatud õiguslik alus“, mille kasutamine on vastuolus EL lepingu artikli 13 lõikes 2 sätestatud volituste andmise põhimõttega ja institutsioonilise tasakaalu põhimõttega.
- 15 Lisaks on selle institutsiooni arvates vastuoluline nõuda nõukogult ühehäälselt otsust asjasse puutuvate kavade pikendamiseks, samas kui nende kohaldamine otsustati otsuse 2011/265 vastuvõtmisel kvalifitseeritud hääleteenamusega ja kui liit on rahvusvahelise õiguse alusel nõustunud, et seda kohaldamist pikendatakse põhimõtteliselt automaatselt. Rangemate sise-eeskirjade kohaldamine ja nõue, et nõukogu peab asjasse puutuvate kavade pikendamisega nõustuma, on vastuolus lepingu osalisriikide poolt kokku lepitud automaatse pikendamise eesmärgiga ning seega vastuolus kohtupraktikaga, mis käsitleb rahvusvaheliste lepingute esimest liidu teisese õiguse suhtes.

- 16 Vastuseks nõukogu argumentidele, et vaidlustatud otsus ei põhine mitte „tuletatud õiguslikul alusel“, vaid ELTL artikli 218 lõikel 7, lisab komisjon repliigis, et ta jagab nõukogu seisukohta, et selle otsuse eesmärk on lepingu muutmise selle sätte tähenduses, kuna sellega pikendatakse protokollisätete kohaldamisaja. Ta leiab aga, et otsuse 2015/2169 artikli 3 lõiget 1 ei saa pidada ELTL artikli 218 lõike 7 kohaldamise juhtumiks, kuna protokoll, mis näeb ette asjasse puutuvate kavade kohaldamise automaatse pikendamise samaks ajavahemikuks, ei näe selleks pikendamiseks ette mingit konkreetset menetlustappi, mistõttu ei ole vaja, et nõukogu volitaks komisjoni pikendamist heaks kiitma.
- 17 Lisaks oleks komisjonile väidetavalt antud volituse menetluslikud tingimused vastuolus ELTL artikliga 218 ning tuginemine nõukogus ühehäälselt otsustamist nõudvale „tuletatud õiguslikule alusele“ õigusvastane.
- 18 Liiatigi ei anna otsuse 2015/2169 artikli 3 lõige 1 volitust liidu nimel lepingu muudatuste heakskiitmiseks ELTL artikli 218 lõike 7 tähenduses, vaid üksnes kordab komisjoni õigust tagada asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamata jätmise otsuse korral liidu esindamine välissuhetes vastavalt ELL artiklile 17, kuna nõukogu jääb siiski pädevaks otsustama selle pikendamise üle. Seega ei toimunud tegelikult eritingimustel otsustusõiguse üleandmist komisjonile.
- 19 Nõukogu, keda toetavad Prantsuse Vabariik ja Madalmaade Kuningriik, komisjoni argumentidega ei nõustu, väites peamiselt, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmiseks kasutati ELTL artikli 218 lõikes 7 ette nähtud menetlust, nagu ilmneb selgelt otsuse 2015/2169 põhjenduses 6 tehtud otsesest viitest sellele sättele, ning et see menetlus on kooskõlas EL toimimise lepingu selle sättega.
- 20 Nõukogu väidab nimelt, et ELTL artikli 218 lõike 7 kohaldamise tingimused on täidetud, kuna esiteks kujutab asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamine endast lepingu konkreetse ja iseseisva osa muutmist, mis toimub protokollis artikli 5 lõikes 8 sätestatud lihtsustatud korras. Eelkõige on komisjon läbirääkijana volitatud asjasse puutuvate kavade kohaldamist muutama, jättes selle käimasoleva kolmeaastase perioodi lõppedes pikendamata, ning teavitama Korea Vabariiki sellest otsusest. Teiseks sätestab otsuse 2015/2169 artikli 3 lõikes 1 ette nähtud menetlus selle komisjoni volituse teostamiseks kehtivad tingimused.
- 21 Nimelt leiab nõukogu oma ühehäälselt otsustamise nõude osas, et asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamine on erand üldreeglis, mille kohaselt vastupidise otsuse puudumisel see kohaldamine lõppeb, mis tähendab, et kasutada tuleb rangemaid tingimusi.
- 22 Teise võimalusena väidab nõukogu, et kui Euroopa Kohus peaks otsustama, et ELTL artikli 218 lõikes 7 osutatud tingimusena ei ole võimalik kehtestada sellist ühehäälselt otsustamist, ei ole õiguspärane ainult ühehäälselt otsustamise kohustus. Kuna aga vaidlustatud otsus võeti vastu ühehäälselt, sai see nõukogus tingimata ka kvalifitseeritud häälteenamuse ja seetõttu tuleb seda tema arvates lugeda õiguspäraselt vastu võetuks.
- 23 Vasturepliigis vaidleb nõukogu muu hulgas vastu komisjoni väitele, et liit võib asjasse puutuvate kavade kohaldamist pikendada ilma sisemenetluseta, kui komisjon kavatseb seda kohaldamist pikendada, samas kui selle lõpetamine peab toimuma otsustusmenetluses. Tema arvates ei saa asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamise automaatsus mõlema lepingu poole suhtes tegelikult välistada kõiki sisemisi otsustusmenetlusi, kuna arvestades, et asjasse puutuvate kavade

kohaldamise kestus on piiratud kolme aastaga, tuleb sobivat sisemist otsustusmenetlust kasutades teha otsus iga kolme aasta tagant. Nende otsustusmenetluste mittejärgimise korral kahjustatakse liidu õiguskorra autonoomiat ja aluslepingute vastuvõtjate kehtestatud institutsioonilist tasakaalu.

- 24 Nõukogu on seisukohal, et ELTL artikli 218 lõige 7 on otsuse 2015/2169 artikli 3 lõikes 1 ette nähtud menetluse sobiv õiguslik alus. Eelkõige toonitab ta, et protokoll artikli 5 lõikes 8 on sätestatud protokoll muutmise lihtsustatud menetlus, sest selles nähakse ette vaikiv nõusolek asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamiseks ja eelnev teatamine selle kohaldamise lõpetamiseks.
- 25 Prantsuse Vabariik väidab, et vaidlustatud otsus rakendab menetlust, mis põhineb ELTL artikli 218 lõikel 7 ja et komisjon väidab seetõttu vääral, et nõukogu võttis selle otsuse vastu õiguslikul alusel, mida EL toimimise leping ette ei näe. Esimesena leiab ta, et asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamise korda tuleb pidada EL toimimise lepingu selle sätte kohaldamise juhuks. Nimelt on ta esiteks seisukohal, et asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamisel pikeneb ka seda kohaldamist puudutavate sätete ajaline kehtivus, kuivõrd need sätted moodustavad selle protokoll konkreetse ja iseseisva osa, ning vastupidi, kui nende kavade kohaldamist ei pikendata, võetakse nendelt sätetelt sisuliselt õigusmõju. Seega kujutab asjasse puutuvate kavade pikendamine endast nimetatud protokoll muutmist.
- 26 Teiseks on see liikmesriik seisukohal, et asjasse puutuvate kavade automaatne pikenemine poolte tegevusetuse korral kuulub nende normide hulka, millega tehakse erand rahvusvaheliste lepingute läbivaatamise üldkohaldatavast menetlusest, mida lihtsustatakse.
- 27 Teisena leiab Prantsuse Vabariik, et otsuse 2015/2169 artikli 3 lõikes 1 ette nähtud kord rakendab õigesti ELTL artikli 218 lõiget 7, kuna selles on ette nähtud, et nõukogu peab heaks kiitma komisjoni otsuse asjasse puutuvate kavade kohaldamise lõpetamisest mitte teatada. Ta märgib sellega seoses, et otsuse 2015/2169 artikli 3 lõige 1 annab komisjonile tegeliku otsustusõiguse iga kolme aasta tagant tehtava valiku suhtes, seades samas sellele volitusele eritingimused ELTL artikli 218 lõike 7 tähenduses. See piirang on õiguspärane, kuna viimati nimetatud sätte on erand ELTL artikli 218 lõigetest 5, 6 ja 9 ning asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamine on osa liidu poliitika määratlemise ja välistegevuse väljatöötamise toimingutest. Ühehäälneline otsustamine on üksnes viis, kuidas nõukogu annab oma heakskiidu komisjoni valikule mitte olla vastu asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamisele, ning selle heakskiidu andmise viisi õiguspärasus või õigusvastasus ei mõjuta heakskiidu nõude õiguspärasust.
- 28 Kolmandana ja viimasena väidab Prantsuse Vabariik, et liidu õiguskorra autonoomia põhimõtet arvestades ei oleks igal juhul saanud asjasse puutuvate kavade kohaldamist pikendada ilma liidu aktita, mis selle konkreetselt ette näeb, ja seda sõltumata asjaolust, et sellist selgelt väljendatud pikendamist rahvusvaheline õigus ei nõua.
- 29 Madalmaade Kuningriik kinnitab oma täielikku nõustumist nõukogu seisukohaga ja kõigi selle toetuseks esitatud argumentidega.

Euroopa Kohtu hinnang

- 30 Vaidlustatud otsusest nähtub, et see võeti vastu otsuse 2015/2169 artikli 3 lõike 1 alusel, mis otsuse 2011/265 artikli 4 lõike 1 eeskujul näeb nimelt ette, et komisjon teatab Korea Vabariigile liidu kavatsusest mitte pikendada asjasse puutuvate kavade kohaldamisperioodi, välja arvatud juhul, kui nõukogu otsustab komisjoni ettepanekul neli kuud enne kohaldamisperioodi lõppu ühehäälselt jätkata nende kavade kohaldamist.
- 31 Komisjon märgib oma ainsas väites, et tuginedes vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel otsuse 2015/2169 artikli 3 lõikele 1, kasutas nõukogu õigusvastaselt „tuletatud õiguslikku alust“.
- 32 Selle kohta tuleb meenutada, et liidu institutsioonide tahte formuleerumist puudutavad eeskirjad kehtestatakse aluslepingutega, mitte liikmesriikide või institutsioonide endi poolt. Üksnes aluslepingutega saab erijuhtudel anda institutsioonile volituse muuta aluslepingutega ette nähtud otsustusmenetlust. Seega, kui tunnustada institutsiooni võimalust kehtestada tuletatud õiguslikke aluseid – kas akti vastuvõtmisel kohaldatava menetluse rangemaks muutmise või lihtsustamise suunas –, tähendaks see talle suurema seadusandliku pädevuse andmist kui see, mis on aluslepingutega ette nähtud. Ühtlasi võimaldaks see vastaval institutsioonil kahjustada institutsioonidevahelise tasakaalu põhimõtet, mis nõuab, et iga institutsioon arvestaks oma pädevuse teostamisel teiste institutsioonide pädevusega (vt selle kohta 6. mai 2008. aasta kohtuotsus parlament vs. nõukogu, C-133/06, EU:C:2008:257, punktid 54–57, ning 22. septembri 2016. aasta kohtuotsus parlament vs. nõukogu, C-14/15 ja C-116/15, EU:C:2016:715, punkt 47).
- 33 Käesoleval juhul nähtub otsuse 2015/2169 põhjendusest 6, et selle otsuse artikli 3 lõikes 1 sätestatud otsustusmenetluse õiguslik alus on ELTL artikli 218 lõige 7, ning see põhjendus näeb ette, et vastavalt viidatud EL toimimise lepingu sättele võib nõukogu volitada komisjoni heaks kiitma teatavaid lepingu piiratud muudatusi ja et komisjoni tuleks volitada lõpetama asjasse puutuvate kavade kohaldamine, välja arvatud juhul, kui komisjon otsustab neid kavasid edasi kohaldada ja nõukogu kiidab selle heaks erimenetlusega, mille kasutamise tingib nii kõnealuse lepingus käsitletud küsimuse eriline tundlikkus kui ka asjaolu, et lepingu sõlmivad liit ja selle liikmesriigid.
- 34 Sellest järeldub, et komisjoni ainus väide tuleb tagasi lükata, kui otsuse 2015/2169 artikli 3 lõikes 1 kehtestatud menetlus, mida vaidlustatud otsuses kohaldatakse, kuulub ELTL artikli 218 lõike 7 kohaldamisalasse ja kui see on kooskõlas ELTL artikliga 218 osas, milles see menetlus nõuab asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamiseks nõukogu ühehäälselt otsust.
- 35 ELTL artikli 218 lõikes 7 on sätestatud, et erandina kõnealuse artikli lõigetest 5, 6 ja 9 võib nõukogu lepingu sõlmimisel volitada läbirääkijaid liidu nimel heaks kiitma lepingu muudatusi, kui lepingus on ette nähtud, et sellised muudatused võetakse vastu lihtsustatud korras või seda peab tegema lepinguga loodud organ. Samuti on selles lõikes ette nähtud, et nõukogu võib sellisele volitamisele seada eritingimusi.
- 36 Seetõttu tuleb esimesena analüüsida, kas otsuse 2015/2169 artikli 3 lõige 1 annab komisjonile volituse liidu nimel protokollis muudatus heaks kiita ja kas protokollis on sätestatud, et selline muudatus tuleb vastu võtta lihtsustatud korras või lepingu või protokolliga loodud organi poolt.
- 37 Mis puudutab esiteks küsimust, kas otsuse 2015/2169 artikli 3 lõikega 1 annab nõukogu komisjonile volituse kiita liidu nimel heaks protokollis muudatus, siis tuleb märkida, et protokollis artikli 5 lõike 8 punktides a ja b tuleneb, et lepingu ja sellest tulenevalt ka protokollis pooled

peavad iga kolme aasta tagant hindama, pärast protokollis artikli 3 lõike 1 alusel loodud „kultuurikoostöö komitee“ läbi viidud hindamist, kas nad kavatsevad asjasse puutuvate kavade kohaldamist pikendada uueks kolmeaastaseks perioodiks või mitte.

- 38 Otsuse 2015/2169 artikli 3 lõikes 1 on ette nähtud asjakohane liidu sisemenetlus, kuivõrd selles antakse komisjonile õigus kas lõpetada asjasse puutuvate kavade kohaldamine iga kolmeaastase perioodi lõpus, või kui ta leiab, et nende kavade kohaldamist tuleks pikendada, teha nõukogule enne iga kohaldamisperioodi lõppu sellekohane ettepanek. Nagu aga kohtujurist oma ettepaneku punktis 60 märkis, tähendab asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamata jätmine sisuliselt seda, et protokolliga ette nähtud kavade kohaldamine – mis põhimõtteliselt vaikimisi ja automaatselt iga kolme aasta tagant pikeneb – lõpetatakse, mistõttu tuleb sellist lõpetamist käsitada protokollis muutmisena.
- 39 Seega, kuigi sellist otsust nagu vaidlustatud otsus, mille eesmärgiks on asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamine kolme aasta võrra, ei saa iseenesest pidada protokollis muutmiseks, volitab siiski otsuse 2015/2169 artikli 3 lõikes 1 ette nähtud menetlus, mida kohaldatakse niisuguse otsuse vastuvõtmiseks, komisjoni iga kolme aasta tagant hindama, kas asjasse puutuvate kavade kohaldamist pikendada või see lõpetada, samuti volitab see teda üksi otsustama selle kohaldamise lõpetamise üle või otsustama suunata küsimus nõukogule asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamiseks. Seega volitab see menetlus komisjoni võtma vastu selle protokollis muutmisega seotud otsuseid.
- 40 Järelikult tuleb otsuse 2015/2169 artikli 3 lõiget 1, mida vaidlustatud otsuses kohaldatakse, käsitada volitusena, mille nõukogu andis komisjonile ajal, mil ta sõlmis lepingu ja sellest tulenevalt sellele lisatud protokollis, ning mille alusel saab viimane liidu nimel heaks kiita „lepingu muudatusi“ ELTL artikli 218 lõike 7 tähenduses.
- 41 Mis puudutab teiseks küsimust, kas protokolliga on ette nähtud, et selle muudatused tuleb vastu võtta lihtsustatud korras või lepingu või protokolliga loodud organi poolt, nagu nõuab ELTL artikli 218 lõige 7, siis tuleb märkida, et protokollis artikli 5 lõike 8 punktid a ja b ei anna „kultuurikoostöö komiteele“ protokollis muutmise õigust, vaid ainult ülesande hinnata asjasse puutuvate kavade kohaldamise tulemusi, nagu märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 37. Samas näeb viimati nimetatud sätte tõesti ette lihtsustatud menetluse, kuna, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 67 märkis, asjasse puutuvate kavade kohaldamise lõpetamiseks piisab sellest, kui lepingu pool teatab sellest kirjalikult vähemalt kolm kuud enne esialgse või mis tahes järgmise ajavahemiku lõppu, ning vastasel juhul kohaldatakse asjasse puutuvaid kavasid automaatselt edasi sama pikkade ajavahemike kaupa.
- 42 Samuti tuleb lisada, et otsuse 2015/2169 artikli 3 lõikes 1 sätestatud norme võib käsitada nii, et nendega kasutatakse ELTL artikli 218 lõikes 7 ette nähtud nõukogu võimalust seada komisjoni volitusele eritingimusi, kuna otsuse 2015/2169 selle sätte kohaselt peab komisjon, kui ta leiab, et asjasse puutuvate kavade kohaldamist ei tuleks lõpetada, vaid seda tuleks pikendada kolme aasta võrra, esitama nõukogule sellekohase ettepaneku neli kuud enne käimasoleva kohaldamisperioodi lõppu.
- 43 Sellest järeldub, et vastupidi komisjoni väidetule kuulub otsuse 2015/2169 artikli 3 lõikes 1 kehtestatud menetlus, mida kohaldatakse vaidlustatud otsuses, ELTL artikli 218 lõike 7 kohaldamisalasse, mistõttu ei tulnud seda otsust vastu võtta ELTL artikli 218 lõike 6 punktis a sätestatud korras.

- 44 Mis puudutab teisenä küsimust, kas otsuse 2015/2169 artikli 3 lõikes 1 ette nähtud menetlus on kooskõlas ELTL artikliga 218 osas, milles see nõuab asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamiseks nõukogu ühehäälselt otsust, siis tuleb märkida, et ELTL artikli 218 lõige 7 ei kehtesta ühtegi hääletamisreeglit, mida nõukogul tuleb järgida, kui ta teeb otsuseid, mille vastuvõtmise pädevuse on ta endale jätnud selle sätte alusel komisjonile antud volituste raames.
- 45 Seda arvestades tuleb kohaldatav hääletamisreegel igal üksikjuhul kindlaks teha ELTL artikli 218 lõike 8 alusel. Pidades silmas ühest küljest selle sätte esimeses lõigus kasutatud väljendit „kogu menetluse käigus“ ja teisest küljest selle sätte teise lõigu alguses kasutatud sõna „siiski“, tuleb asuda seisukohale, et üldjuhul teeb nõukogu otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega ja ainult selles teises lõigus nimetatud juhtudel otsustab ta ühehäälselt. Seda arvestades tuleb kohaldamisele kuuluv hääletamisreegel igal üksikjuhul kindlaks teha olenevalt sellest, kas see kuulub või ei kuulu viimasena nimetatud juhtude hulka (vt analoogia alusel 2. septembri 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. nõukogu (leping Armeeniaga), C-180/20, EU:C:2021:658, punkt 29).
- 46 Konkreetselt esineb esimene olukord – mis on käesolevas asjas ainsana asjakohane –, mille puhul nõuab ELTL artikli 218 lõike 8 teine lõik, et nõukogu otsustaks ühehäälselt, juhul, kui leping hõlmab valdkonda, mille puhul liidu õigusakti vastuvõtmisel on nõutav ühehäälsus, st selles olukorras esineb seos nimetatud artikli alusel vastuvõetava otsuse materiaalõigusliku aluse ja selle otsuse vastuvõtmisel kohaldatava hääletamisreegli vahel (vt selle kohta 4. septembri 2018. aasta kohtuotsus komisjon vs. nõukogu (leping Kasahstaniga), C-244/17, EU:C:2018:662, punkt 29).
- 47 Sel viisil tagatud seos lepingu alusel vastu võetud otsuste materiaalõigusliku aluse ja nende otsuste vastuvõtmisel kohaldatava hääletamisreegli vahel aitab säilitada sümmeetriat liidu sisemise tegevuse ja välistegevuse menetluste vahel, järgides aluslepingute autorite kehtestatud institutsioonilist tasakaalu (vt selle kohta 4. septembri 2018. aasta kohtuotsus komisjon vs. nõukogu (leping Kasahstaniga), C-244/17, EU:C:2018:662, punkt 30).
- 48 See sümmeetria peab niisiis olema tagatud ka juhul, kui võetakse vastu lepingu muutmise otsus, nagu on ette nähtud ELTL artikli 218 lõikes 7.
- 49 Kuna asjasse puutuvate kavade kohaldamine ei kuulu valdkonda, mille puhul on liidu õigusakti vastuvõtmiseks nõutav nõukogu ühehäälselt otsus, ei ole vastupidi nõukogu väidetule otsuse 2015/2169 artikli 3 lõikes 1 sätestatud menetlus kooskõlas ELTL artikliga 218 osas, milles see nõuab sellist ühehäälselt otsustamist. Selliste otsuste vastuvõtmisel nagu vaidlustatud otsus tuleb seega kohaldada ELTL artikli 218 lõike 8 esimeses lõigus sätestatud hääletamisreeglit, nimelt nõukogu kvalifitseeritud häälteenamust.
- 50 Kuna otsuse 2015/2169 põhjenduses 6 märgitakse, et nõukogu kiidab asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamise heaks erimenetlusega, mille kasutamise tingib nii kõnealuse lepingus käsitletud küsimuse eriline tundlikkus kui ka asjaolu, et lepingu sõlmivad liit ja selle liikmesriigid, tuleb esiteks lisada, et asjaomase küsimuse eriline tundlikkus ei saa põhjendada erimenetlust kehtestava tuletatud õigusliku aluse kasutamist (vt selle kohta 6. mai 2008. aasta kohtuotsus parlament vs. nõukogu, C-133/06, EU:C:2008:257, punkt 59). Teiseks ei saa niisugune põhjendus lubada nõukogul kõrvale kalduda ELTL artiklis 218 ette nähtud hääletamisreeglitest (vt selle kohta 28. aprilli 2015. aasta kohtuotsus komisjon vs. nõukogu, C-28/12, EU:C:2015:282, punkt 55), eriti aga teha nendest erandit eritingimustes, millest ta võib sõltuvusse seada ELTL artikli 218 lõike 7 kohaselt läbirääkijale antava volituse.

- 51 Kõiki eespool esitatud kaalutlusi arvestades tuleb komisjoni ainsa väitega nõustuda ja sellest tulenevalt vaidlustatud otsus tühistada.

Vaidlustatud otsuse tagajärgede kehtivaks jätmine

- 52 Nõukogu palub Euroopa Kohtul jätta vaidlustatud otsuse tühistamise korral selle tagajärjed kehtima kuni tühistamise põhjuste kõrvaldamiseni.
- 53 Vastavalt ELTL artikli 264 teisele lõigule võib Euroopa Kohus juhul, kui ta seda vajalikuks peab, märkida, milliseid tühiseks tunnistatud õigusakti tagajärgi loetakse kehtivaks.
- 54 Euroopa Kohtu asjakohasest praktikast tuleneb, et õiguskindluse kaalutlustel võib sellise õigusakti tagajärjed jätta kehtivaks eelkõige juhul, kui õigusakti kohene tühistamine põhjustaks puudutatud isikutele raskeid negatiivseid tagajärgi (vt analoogia alusel 2. septembri 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. nõukogu (leping Armeeniaga), C-180/20, EU:C:2021:658, punkt 62 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 55 Kui käesolevas asjas tühistataks vaidlustatud otsus ilma selle tagajärgi kehtima jätmata, võidaks seada kahtluse alla liidu kohustused seoses asjasse puutuvate kavade kohaldamise pikendamisega kolmeaastase perioodi võrra, 1. juulist 2020 kuni 30. juunini 2023, ning takistada nii lepingu nõuetekohast täitmist (vt analoogia alusel 2. septembri 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. nõukogu (leping Armeeniaga), C-180/20, EU:C:2021:658, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 56 Järelikult tuleb õiguskindluse kaalutlustel käesoleva kohtuotsusega tühistatava vaidlustatud otsuse tagajärjed jätta kehtima kuni selle tühistamise põhjuste kõrvaldamiseni.

Kohtukulud

- 57 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja nõukogu on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.
- 58 Kodukorra artikli 140 lõike 1 kohaselt kannavad menetlusse astunud liikmesriigid oma kohtukulud ise. Seega tuleb otsustada, et Prantsuse Vabariik ja Madalmaade Kuningriik kannavad ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. Tühistada nõukogu 25. märtsi 2020. aasta otsus (EL) 2020/470, milles käsitletakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Korea Vabariigi vahel sõlmitud vabakaubanduslepingu kultuurikoostöö protokollis artikli 5 kohase audiovisuaalse ühistoodangu suhtes kohaliku ja piirkondliku kultuurilise sisu edendamise kavade kohaldamise ajavahemiku pikendamist.**
- 2. Jätta otsuse 2020/470 tagajärjed kehtima kuni selle tühistamise põhjuste kõrvaldamiseni.**
- 3. Mõista kohtukulud välja Euroopa Liidu Nõukogult.**
- 4. Jätta Prantsuse Vabariigi ja Madalmaade Kuningriigi kohtukulud nende endi kanda.**

Allkirjad